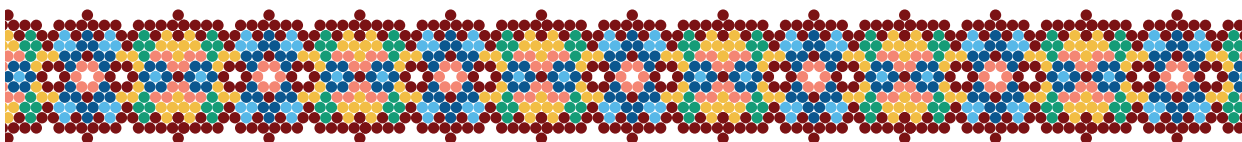

Inuit Women's Summit

INUIT ARNARTAASA ATAATSIMEERSUARNERANNIT NALUNAARUT

INUIT WOMEN'S SUMMIT DECLARATION

SISIMIUT, KALAALLIT NUNAAT | 29 OCTOBER 2025

Siulequt

Eqqaallugu ICC-mut aallartitat 2022-mi ICC-p ataatsimeersuarnerani Inuit Issittormiut Siunnersuisoqatigiiffiata 2022-mi Ilulissaniit Nalunaarutaat aqutugalugu,

Uppernarsimmassuk ICC tassaamat toqqissisimaffiusoq, Inuit kikkugalarunik tikilluaqusaaffigisaat ukiut, suaassuseq, atoqatigiinnikkut kajungerisat, timi, ileqqunut oqaatsinulluunniit ilisimasat apequtaatinnagit,

Erseqqissarmassuk piumasaralugulu Inuit Nunaanni tamani piaartumik nunap atortulersugaaneratigut periarfissat akuerineqarsinnaangitsut, inuiaqatigiit isumannaatsuunissaannut pisariaqartitsisoqarmat aaqqiivigineqassasut. Kikkut tamarmik najugaqarfimmini isumannaatsuunissaq pisariaqartippaat, ulorianartorsiortinneqaratik angerlarsimaffimminilu nukersorfigineqaratik, atornerluinernit qulangersimaneqassanatik, kinguaassititigut atornerlunneqassanatik, inatsisaatsuliorfigineqassanatik. Inuiaqatigiit isumannaatsut tassaapput inuiaqatigiit peqqissuusut, inuiaqatigiillu peqqissuusut naggueqatigiit Inuit inuunerissaarnissaannut tunngaviupput.

Aarleqqutigimmassuk Inuit aallarussaasarnernut pinerluffigineqartarnermullu persuttarneqarlutik pineqartarnerat allallu nunasiaataa-nermik tigumminnittut suliai eqqunngitsut taakkulu ingerlaqqittumik eqqumaffigineqarlutillu iliuuseqarfiginissaat, qulakkiissallugu politikkikkut ajornartorsiutit pineqartunullu tunngaviusut pingaartillugit aaqqiivigineqarnissaat,

Annerusumik, attaveqaaqalerneramiit Inuit **nalaatarigaat** nunasiaateqartunit naapertuilluanngitsunik annertuunik iliuuseqarfigineqarneq. Nunasiaataanerup kingunerisai annertoqaat ullumikkullu sulinaapittarpagut nalaataqarnermit kingunerlutsitsinerit. Pisut taaneqartut misigisarpagut ataatsimoorfittut akersuunnitsigullu pissarsiavagut nukissaq qaangiisnnaanerlu,

ICC-p siulersuisui **peqqullummatigit** Inuit aaqqissuusamik innimiilliorfigineqartarnerisa eqqumaffigineqarnissaat, nunasiaateqarnerullu kingunipiluunik qaangiiniarnermi nunagisami suliniutit tapersersoqqullugit, nunaqatigiit qaangiiniarneranni, peqqissuuniarneranni inuunerissaarumanerannilu periutsinik pitsaasunik nasarnaiaqqullugit.

Inuit Arnartaasa Ataatsimeersuarneranni aallartitat matumuuna:

Qujaruppaat nuannaarutigalugulu Siunnersortinik Inuit Issittormiut Siunnersuisoqatigiiffiata pernaammik Ottawami marsip ulluini 25-28, 2024-mi katersuutitsisimanerat, tassuuna ilinniarfigeqatigilutik, ataatsimuussusermik misigalutik tapersersoqatigiillutillu Inuit nunaanni tamarmi Inuit attaveqatigiilerniarlutik suleqatigiiffeqalerniarlutillu naapittarnerata pingaassusia uppernarsarneqarmat.

Eqqaallugu Issittumi Siunnersuisoqatigiit Isumannaatsuutinneqarnissaannik Nukittorsarneqarnissaannilu ICC 2024-mi Isummaminik saqqummiussaa, tassuunalu kajumissaarutigineqarmata Piujuaanar-titsinermik tunngaveqarluni Ineriartortitsineq pillugu Suleqatigiissitat (SDWG) sulinera siammarneqassasoq, periusissiorfigineqassasoq ineriartorteqqinneqassasorlu isumaginnikkut, kulturikkut eqqartuussiveqarnikkullu aaqqissuusinerik Issittup Inuinit pisariaqartutut isigineqartunik ilaqartussanngorlugu.

Qujarullugu Inuit Arnartaannik Ataatsimeersuartsinissaq siulleg ingerlanniarlugu ICC-p siulittaasuata suliniuteqarsimaneq, ICC Kalaallit Nunaat kiisalu Siulittaasup Allaffeqarfia aaqqissuisuuneranik qutsavigalugit, kiisalu Qeqqata Kommunia oktobarip ulluini

27-29, 2025, Kalaallit Nunaanni Sisimiuni ataatsimeersuarneq ingerlanneqartimmassuk, tamatumuunakkullu Inuit arnartaasa niviar-siarartaasalu pisinnaatitaaffinik illersorneqarnissaat pillugu ilisi-masanik periaatsinillu pitsaasunik avitseqatigiinnissaq pisinnaa-simammata, iliuusissanik suliniutissanillu Inunnet tunngasorpi-anik inassuteqaasiortoqarsinnaanngorlugu, kiisalu naalagaaffiit killeqarfii pitarlugit Inuit siuttuuffigisaannik nukituumik tapersersuisoqarnis-saa siunertaralugu Inuit Nunaanni tamarmi sivisuumik suleqatigiitto-qarnissaa qularnaarneqarmat.

Nuannaarutigalugu arnat 42-t Alaskamit, Canadami Inuit Nuna-ngannit, kiisalu Kalaallit Nunaannit pisut Sisimiuni najuummata, kiisalu Chukotkamiit Inuit arnat sisamat attaveqatit atorlugit Ataatsi-meersuarnermi Chukotka immikkut sammineqarmat peqataammata.

Chukotkami Inuit arnartaasa nipaata suliaallu immikkoortuni tulliu-tuni oqaatigineqartut **nittarsaallugit**.

Nuannaarutigalugu Inuit nunaanni tamarmi tamatumalu avataani killeqarfii pitarlugit inuit arnartaat sulii attaveqatigiimmata, Chukot-kami Inuit killeqarfii pitarlugit suleqatigineqartuinnarnissaasa attave-qatigittuinnarneqarnissaasalu pingaassusia erseqqissarlugu.

Qujarullugu oqaatsinik uummarsaaqqinnermi, Inuit oqaasiinik atuinnissamik kinguaariillu akornanni ilinniartitsinermik siuarsaa-nermi Chukotkami Inuit arnartaasa siuttuunerat, kiisalu qangaaniit eqqumiitsuliortaasit assassoriaatsillu attanneqarnerini ineriartorteq-qinneqarnerinilu siuttuummata. Angutinut piniartuusunik kiisalu ilaqtaminnut nunaqatiminillu pilersuisuusunik Chukotkami Inuit arnartaasa tapersersuinerat malunnartillugu, taamaaliornermikkullu inuusutissaqarnissamat inuusutissaqarnikkullu oqartussaannissamat pisinnaatitaaffimmik ataatsimoorlutik attassimmata, taamalu eqaas-suseq naleqqussarsinnaassuserlu aqutugalugit inoqutigiit napasinaalersimmatigit.

Nuannaarutigalugu Chukotkami Inuit arnartaasa atuakkanik saq-qummersitsisarnermi sulinerat, aamma ilinniartitsisut atuartullu atuagassannik, Inuit oqaasiisa kinguaariinni ingerlaqqinnissaannik takusutissalersuillutik nukittorsaalutillu.

Nuannaarutigalugu Chukotkami Inuit arnartaasa pisortatigoortumik aqutsinermi kiisalu suliniaqatigiiffinni naalakkersuisutigoortuunngit-suni siuttuunerat,

Aamma nalunaarutigaat aallartitat najuuttut tamarmik:

Ilungersorumammata killeqarfii pitarlugit suleqatigiinnerup na-nginneqarnissaa attatiinnarniarlugu nukittorsarniarlugulu, Inuit arnartaasa akornanni isumasioqatigiitarnaq tapersersorniarlugu, aamma Inoqarfii akornanni taakkulu iluini kiisalu Inuit nunaasa avataanni.

Ersersillugu Inuit arnartaasa Inuit nunaanni tamarmi tamatumalu avataani suliaannik siuttutullu sulinerannik tamattaalluta tulluusi-maarutiginnikkatta.

Kajumissutsimik sulineq arnat sapiitsorpassuit sulineranni qitiusoq pillugu qujamasunnerput **suaurutigaarput**, taakkumi ilaqutariinnik isumaginnittarput amerlasuutitigut tamakkiisumik suliffeqatigalutik, kiisalu ullut tamaasa kulturikkut naleqartitanik inuusaasitoqqamilu attassiitigalutik.

Ersersillugu Inuit arnartaasa utoqartaannut Inuit Arnartaasa Ataatsimeersuarnerannut najuuttunut asanninnerput qujamasunnerpullu, aammalu Chukotkami inoqatitsinnut attaveqatitigut peqataallutik najukkaminni utoqqaat amerlasuut oqaatsinik, ileqqutoqqanik kultu-

rikkullu periaatsinik kinguaassanut ingerlateqqitassanik paarsisimasunik oqaluttuanik kimeqaqisunik avitseqatigimmitigut, pingaartumillu Ausuittuq-mi (Griseford) utoqqartaasoq Liza Ningiuq, oqalutuaanut oqaasiinullu pissatsinnartunut imaattunut qutsavigaarput: “Nunaqqatigiinnut isaavittut ippugut, nukittusariaqarpugut.”

Inuit Arnartaasa pisinnaatitaaffiisa tunngavii, Sakkussat Periusis-sallu

Uppernarsarlugu Inuit arnartaasa nivarsiarartaasalu inuttut pisinnaatitaaffii kulturitsinnut nunaqqatigiittullu attaveqatigiinnitsinnut atalluinnarmata.

Erseqqissarlugu Nunat Inoqqaavisa Pisinnaatitaaffii pillugit Naalagaaffiit Peqatigiit Nalunaarutaanni inuit pisinnaatitaaffii nunarsuaq tamakkerlugu atuuttut, inuit pisinnaatitaaffii pillugit aalajangersakkani inatsisitigut pituttorsimaffiusut assigiinngitsuni ittutut, naleqqussarlugit oqaatigeqqitaammata aaqqissugaammatalu, Nunat Inoqqaavisa atugaannut aalajangersimasanut tunngasunngortitaammata.

Uppernarsaqqillugit pisinnaatitaaffivut imminnut pinngitsoorsinnaanngitsut, imminnut ataqatigiissut, immikkoortinneqarsinnaanngitsut, ilaannarsiorneqarsinnaanngitsut kiisalu pileqqaarneranili pigeriikkavut, soorlu Nunat Inoqqaavisa Pisinnaatitaaffii pillugit Naalagaaffiit Peqatigiit Nalunaarutaanni uppersarsarpeqartoq, aamma imminut aqunnissamut pisinnaatitaaffiit, Nunat Inoqqaavisut inuttut pisinnaatitaaffitsinni tamannik atuinissatsinnut iluaquteqarnissatsinnullu pinngitsoorneqarsinnaanani toqqammavissaasoq.

Naalakkersuisunut tamanut **paaseqqarput** Nunat Inoqqaavisa Pisinnaatitaaffii pillugit Naalagaaffiit Peqatigiit Nalunaarutaat aaqqiissutisatut aalajangersagaammata, Nunat inoqqaavisa inuttut pisinnaatitaaffiminnik tamanut atuuttunik allat assigalugit atugassarisaminnik tamakkiisumik iluaquteqarnissaannik siunertaqartumik. Taamaammata Nunat inoqqaavinik taakkulu pisinnaatitaaffiinnik akuersinissamut naalagaaffiit pisussaaffiat inuit pisinnaatitaaffii pillugit nunat tamaalaat isumaqatigiissutaannik tunngaveqarpoq, taannalu naalagaaffinnut pituttuisuovoq apequtaatinnagu nunat taakku nunatut inatsisiminni tamatuminnaga atuuttussanngortitsisimanersut, soorlu Nunat Inoqqaavisa Pisinnaatitaaffii pillugit Naalagaaffiit Peqatigiit Immikkut Nalunaaruteqartartuata Nunat Inoqqaavisa Akuerisaanerata pillugu nalunaarusiamini tamanna oqaatigigaa, (A/HRC/60/29).

Nunat inoqqaavisa arnartaasa nivarsiarartaasalu, aamma Inuit arnartaasa nivarsiarartaasalu, pisinnaatitaaffii **uppersarsaqqillugit** taakkulu Naalakkersuisunit tamanit akuerineqarnissaat **kajumis-saarutigalugu**, soorlu Arnanik assigiinngitsisarnertit suulluunniit atorunnaarsinniarlugit Naalagaaffiit Peqatigiit Isumaqatigiissutaanni allassimasooq (CEDAW), uppersarsarlugu isumaqatigiissut taanna tunngavigalugu Tamanut Inassuteqaammi nr. 39-mi toqqammavilerneqarmata Nunat inoqqaavisa arnartaasa nivarsiarartaasalu inuttut ataasiakkaatut ataatsimoortutullu pisinnaatitaaffii ataatsimoortumik isiginntaaseq atorlugu paasineqartussaammata.

Noqqaassutigalugu Inuit arnartaasa nivarsiarartaasalu tamarmik inuunerisa illersugaanissaat, isumannaatsuunissaat ataqqineqarnissaallu, Nunat Inoqqaavisa Pisinnaatitaaffii pillugit Amerikamiut Nalunaarutaata, tassanilu kinguaassititigut peqqarniitsuliorfigitinnermit eqqissimatitaanermit isumannaatsuunermullu aalajangersakkat misissoqqinneqarnissaanut pisussaaffilerluni.

Eqqaallugu Nunat Inoqqaavi Inuiaallu Naggueqatigiit Naalagaaffinni Namminersortuniittut pillugit Sulisoqarneq pillugu Kattuffiup Isumaqatigiissutaa nr.169- i (ILO Convention 169) aalajangersagaq

33 naapertorlugu naalagaaffiit pisussaaffeqarmata suleriaatsinik, nali-giimmik aningaasaliinissamik piariaqartunillu tamanik iliuuseqas-sallutik suliani Inunnut tunngassuteqartunik tamanik pilersaarusernermi, ataqatigiissarinnermi, ingerlatsinnermi naliliisarnermilu Inuit tamakkiisumik peqataanissaat qularnaarniarlugu, aamma tamatumani suliniutit, naalakkersuinikkut ingerlaatsit aammalu inatsisiliornerit eqqarsaatigalugit.

Paasillugu pisinnaatitaaffinnik taakkuninnga unioqquitsineq inuit ataasiakkaat naalliunnissaat sinnerujussuarlugu sunniuteqartarmata. Suiaassutsikkut ammillu qalipaataatigut immikkoortitsineq ilaqtariissuttip, atugarissaarnerup, tarnikkut peqqissuttip, kulturikkut kinaassuttip, nunaqqatigiit ataatsigiinnerata, kiisalu nunamut atanerup sukutsitaanut tamanut akornusiisarmata.

Taamaammata naalakkersuisuvut tamaasa **tusartikkumavavut** peqqarniilliortarnerup tamatuma sorlaanut tamakkiisumik qanoq iliuuseqarnissaq siunertarlugu siammassissumik inuiaqatigiinnilu suut immikkoortut aqutugalugit iliuuseqarnissap pingaassusianik.

Ilaqtariussutsitsinni, nunaqqatigiinni, nunatsinni kiisalu Inuit Nunaanni tamarmi, aamma Inuit nunaata avataanni Inunni najugaqartuni Inuit arnartaasa ataatsimoornissaat attanniarlugu minnerunngitsumillu Inuiattut immikkuullarissutit imminnut naalakkersorsinnaanermut Inuit tamamik pisinnaatitaaffii attanniarlugit Inuit arnartaat siumut isigisimammata **nuannaarutigalugu**.

Paasilluarlugu sakkortuuliornerit immikkoorsitaanerillu Inuit arnartaasa ullumikkut nalaatagaat nalaatsornerinnakkut pisuuneq ajormata. Taakku nunasiaatillit politikkiisa, inuiaata ilaasa qaffasinnerunerannik eqqarsartaatsip, aaqqissugaasumillu immikkoorsitsinerup kingunerinnarmatigut. Naak isumaliortaatsit taama ittut ajortuunerarlugit iperarumaneqartarsimagaluartut kisiannili kinguneri inatsisit, naalakkersuisoqarnerup innuttaasunillu sullissinerup aaqqissugaanerini suli amiakkoqarput.

Eqqaallugu uppersarsaqqillugulu Nunat Inoqqaavisa Pisinnaatitaaffii pillugit Naalagaaffiit Peqatigiit Nalunaarutaat Nunat Inoqqaavisa atajuarnissaannut, ataqqineqarnissaannut atugarissaarnissanullu minnerpaaffiliisuummata, tassuuna erseqqissarlugu naalagaaffiit inunnillu sullissiviit pisinnaatitaaffinnik taakkuninnga ima atoritsissammata maligassanik taakkuninnga siuarsaatit, imaanngitsooq kililersuutit.

Akueralugu Inuit arnartaasa, nunaqqatigiit, Inuiaqatigiillu inuttut pisinnaatitaaffitsigut aaqqissugaasumik unioqquitsivigineqartarnerat immi inuunermik innarliinerummat, inuit pisinnaatitaaffitsigut pisussaaffiit naleqquttumik atortinneqarnissaat tamatumuuna erseqqissarlugu.

Paasillugu inuttut isumannaatsuunissamut tunngasut nalinginnaalluunniit pitsaaliorneqarnerat qaleriiaattut ittunik kingunerluttarmata, tunngaviummik pisinnaatitaaffinnut allanut sunniuteqartumik, soorlu nerisasaqarnermut, ilinniartitaanermit, kulturikkulu ataanarnissamut. Taamalu inuunermut pisinnaatitaaffimmik unioqquitsineq inuit ataqqinassusiannik naalakkersuisullu pisussaaffiinnik attasinikkut iluatsinngitsoorluinnarnermut takussutissaammata.

Paasillugu Inuit arnartaat ilinniagaqartarmata kulturitsinnik atufiunngingajattuni, aammalu pisinnaatitaaffivut naqissuserumallugit tamakkiisumillu peqataajumalluta kulturikkut aallaavitta aammalu inuiaqatigiit pissaaneqarnerusut akornanni aqutissarsiortariaqartaratta.

Paasillugu Inuit arnartaat niviarsiarartaallu najukkami, nunani imminnut qanitariinnilu nunarsuarmioqatigiinnilu allannguinnermut pitsannorsaanermullu aqquataalluinnartuusarmata. Inuit arnartaat inuunermik ilisimasaniillu ingerlatitsisupput kiisalu sulinerikkut Inuit ataasiakkaat ataatsimoortullu pisinnaatitaaffiinik attassisuullutillu siuarsaasuupput.

Inuit arnartaat, meeqqat suaassutsikkullu allaassutillit eqqarsaatigalugit persutaanermik pinaveersaartitsineq isumannaatsuutitsinerlu

Inuiaqatigiit sukutsitaanni tamani kiisalu ammip qalipaataa tunngavigalugu Inuit arnartaasa nunarsuatsinni Nunat inoqqaavisa arnartaat allat assigalugit eqqugaanissamut qanilluinnarnerannik aarleqquteqarnertik **ersersillugu**, tassunga aamma ilaatillugit Inuit suaassutsikkut immikkut kinaassusillit, aaqqissugaasumik immikkoorsitsineq, kiisalu sakkortuuliorfigineqartarnerit atornerlugaanerillu amerlanerujussui, kiisalu periarfeerunneqartarnerat inuarterineqartarnerallu eqqarsaatigalugit. Unioqqutitsinerit tamakku kinguneri arnanut, niviarsiaqqanut, imaluunniit suaassutsikkut allaassutillinnut ataasiakkaanut sunniuteqaannaratik aamma Inuit nunagisatsinni tamani, aammalu Inuit nunagisatta avataanit inunnut tamanut kinguneqartarput. Inissaaleqinerup peqqarniilliornermik, nuuttariaqarnermik, ilaqutariillu avissaartuunnerannik suli ajornerulersitsisarnera aammaarlugi oqaatigineqarpoq, kiisalu Inuit arnartaasa kiisalu ilaqutariit isumannaatsuunissaannik, ataqqinartumik inuunissaannik, inuttullu pisinnaatitaaffiinik qularnaarinninnermut ilaatillugu qanoq iliuuseqarfigineqartariaqartutut ersersillugu.

Paasillugu ajornartorsiutit tamakku inuiaqatigiit sukutsitaanut tamanut siammarsimammata, soorlu inatsisitigut ataataqanngitsut, qitor-narsianngortitsisarneq, kinguaassiornikkut peqqissuseq eqqarsaatigalugit, akueralugu inatsisitigut ataataqanngitsut inissisimanerat immiini meeqqat pisinnaatitaaffiinut tunngasuinnaanngimmat aammali arnat pisinnaatitaaffiinut tunngamat, kinguaariit pitarlugit anaananut ilaqutariinnullu eqquisuusumik ¹.

Paasillugu inissaaleqineq aammalu Inuit meerartaasa angerlarsimaffiup avataanut inissinneqartarnerat imminnut ataqatigiimmata, maluginiarlugi naleqquttumik angerlarsimaffeqarnissamut periarfissat kil-leqarnerat pissutigalugu meeqqat ilaquttaminniiginnarnissaat nunaq-qatimillu akornanniiginnarnissaat aporfilersorneqartarmat.

Uppernarsarlugu Inuit meerartaat angerlarsimaffiup avataanut inissinneqarsimasut kulturiminnik, oqaatsiminnik, kinaassutsiminnillu attasiinnarnissamut pisinnaatitaaffeqarmata, taavalu inissinneqassagunik ilagisaminnut imaluunniit angajoqqaarsianut immisut kulturilinnut oqaasilinnullu inissinneqartarnissaat salliutinneqartariaqarmat.

Nunasiaanerup nalaani kinguaassiornikkut unioqqutitsisarnerit annerusumik ilisimaneqalernissaat

Paasillugu inuit pisinnaatitaaffiinik unioqqutitsinerit, ammip qalipaataanik immikkoortitsinerit, aaqqissugaasumik immikkoortitsineq, tassa inuiaqatigiinni ingerlaasitigut, soorlu inatsisitigut ataataqanngitsut, pinngitsaalisallutik naartusinnaajunnaartitaanerit, nakorsaatinik misileraaffigineqarnerit, naartunaveersaasersuinerit, Inuit arnartaannut niviarsiarartaannullu tutsinneqarsimasut Inuit tamar-mik inuttut ataasiakkaat ataatsimoortutullu pisinnaatitaaffiinut sun-

niuteqarsimammata.

Ataqqiniarlugu arnat, anaanatut, ajakkutut/atsakkutut, aanaatut kiisalu ernisussioortutut naalungiarsunnik, anaananik angerlarsimaffinillu isumassuisuunerat. Ernissussioortut Inoqarfinni sulisuusut, naalungiarsunnik anaananngortunillu pingaaruteqavissumik sullissisuusut ataqqiniarlugit.

Uppernarsarlugu Inuit arnartaat Inunnit ernisussioortunit tamakkii-sumik isumagineqarnissamut pisinnaatitaaffeqarmata, nunagisaminni erninissamut pisinnaatitaaffeqarmata, kiisalu Inunnit peqqissutsikkut tapersorneqarsinnaatitaammata.

Paasilluarlugi arnap timini namminerpiaq oqartussaaffissarimmagu kiisalu kinguaassiornikkut Inuit arnartaasa assigiinngitsunik soqqusaalliorfigineqartarneri **assuaralugu**, kiisalu inuit ataasiakkaat ataatsimoorlutillu pisinnaatitaaffiinik unioqqutitsinerit, soorlu Kalaallit Nunaanni arnanik niviarsiaqqanillu 4.000 sinneqartunik spiralilersuinerit, ilarpassui akuersisitseqqaarani pisimasut; assuaralugit Inuit arnartaasa naartunermiini erninerminnilu ammip qalipaataatigut immikkoortinneqartarnerat; namminneq nunagisaminni erninissamut periarfissaqartitaannginnerat; pisariaqanngitsunik navianartunillu nakorsatigut akuerinngisaminnik iliorfigineqartarnerat, tamar-mik erninermut atatillugu toqusartut amerlanerujussuinik kinguneqartarnerat, arnanut inuunerup sinneranut kingunerluttarnerat, tarnikkut ikilerneqaataasarnerat, arnanullu kanngusuutaasarnerat, aapparisaasa ilaqutaasalu eqqugaasarnerat, sakkortuuliornermut qaf-fasissumut attuumassuteqartarnerat.

Paasilluarlugi kinguaassiornikkut soqqusaalliorfiginnittarnerit ataatsimoortumik pisinnaatitaaffinnik unioqqutitsinerummata, inuit amerliartornerannik killiliisimallutik, arnat naalungiarsuillu ilaquttaminnit nunaqqatiminnillu pisariaqartitsileruttorfimminni isumagineqarnissaannik pinngitsoortitsinerusarmata.

Inerniliilluta uagut Inuit Arnartaasa Ataatsimeersuarnerannut najuulluta peqataasugut

Eqqaamavavut uummatitsinniitillugillu arnaqativot peqatigisinaanngisavut, qimagussimasut, kiisalu naalluinnartorsiortut, uparuarneqarsimasumik uparuarneqarsimannngitsumilluunniit.

Nersorpavut Inuit arnartaat atukkanik allannguisimasut, nunasiaanerup kingunipiluunik ilisimaneqartunik, sakkortuuliorfigineqarnermik, kiisalu assigiinngisitsinerimik akiuinialersimasut allannguisullu, taamalu kinguaassat peqqissartornissaannut, ataqqinartumik inuuneqarnissaannut imminnullu oqartussaaffiginissaannut aqutissiuusimasut. Arnat tassaapput nunaqqatiminnik akornanni nukittoqutaasut; oqaatsitsinnik, ileqqutoqqatsinnik tammatsaaliisut, kiisalu pingarti-tanik inuiaqatigiit Inuit atassutigisaannik inuusaasiannillu ingerlatitseqqisut

Ersersillugu Ataatsimeersuarnermut peqataasunut tamanut Ataatsimeersuarnerup iluatsilluarnissaanut tunniussaqqarluarsimaneran-nut qujamasungaarnerput, ilaquttatik nunaqqatitillu qimallugit Inuit tamarmik pisinnaatitaaffiinik ilungersuutiginninerup nqaninneqar-nissaannut peqataanissamut piffissaqarsimammata.

Uppernarsarlugu Inuit kinaassusiannik ersersitsineq peqqissartorne-rup ilagilluinnarmagu.

¹ 1963 tikillugu (Avanersuaq Tunulu eqqarsaatigalugit 1974 tikillugu) meeqqat aappariinnerup avataatigut inunngortut ataataassarsiuunneqartarnerat pillugu aalajanger-sakkannik Kalaallit Nunaanni inatsisit soqanngillat. Taamaallutik meeqqat aappariinnerup avataatigut inunngortut ataaminnit kingornussinissamut pisinnaatita-affeqqanngillat. Oqaaseq "Inatsisitigut ataataqanngitsut" inunnut inatsisitigut ataataqanngitsunut taaguutaavoq.

Qamaniitsillugit Inuit kinguaariit tulliit katsoriartornermut namminneq ingerlalersimasut katsorsarnerlu inuunerminni ingerlaarfiminni aqutit nutaat atorlugit ingerlateqqissagaat. Nalunaarut manna taakkununga kiisalu siuaasatsinnut, sapiillutik nukitullutillu ilunger-sunartunik tamanik akiuisimasunut pigitipparput.

Taamaamat Inuit Arnartaasa Ataatsimeersuarnerannut aallarti-taasugut isumaqatigiippugut:

1. **Peqqussagivut** ICC-p siuttui qinigaaffiup 2026-2030-ip ingerlane-rani Inuit Arnartaasa Ataatsimeersuarnerata tullissaannik aqqis-seequllugit kiisalu ICC siunissami siuttorisartagassai kajumis-saarlugit qinigaaffinni tamani Inuit Arnartaasa Ataatsimeersuar-nerinik ingerlatsisaqullugit.
2. ICC **peqqussagippit** Issittumi Siunnersuisoqatigiit sulineranni Inuit arnartaasa pisinnaatitaaffisa sammineqarnerat nukittuneru-lerseqqullugu, aamma Nammanneqarsinnaasumik Ineriartortit-sineq pillugu Suleqatigiissitani sulineq siammartussanngorlugu, periusissiorfiussanngorlugu ineriartorteqqinnartussanngor-lugulu taamalu Issittup Inoqqaavisa pisariaqartutut isigisaat naa-pertorlugit inoqatigiinnermut kulturimut eqqartuussiveqarner-mullu tungasunik ilaqartussanngorlugu.
3. ICC, Inuit nunaanni tamarmi naalakkersuisut, naalakkersuisuni sullissiveqarfiit, kiisalu suliniaqatigiiffiit **kajumissaarpavut** suli-nermut tunngavimminni, suliniutiminni, tapersisarnerminnilu tamani inuit pisinnaatitaaffiinik tunngaveqarluni suleriaaseq atuleqqullugu, tassa Nunat Inoqqaavisa Pisinnaatitaaffii pillugit Naalagaaffiit Peqatigiit Nalunaarutaat kiisalu nunat tamalaat inuit pisinnaatitaaffii pillugit malitaat naapertorlugit, aalajangiinerni Inunnut taakkulu pisinnaatitaaffiinut tunngassuteqartuni tamani peqataasarnissaat **ilungersuutigeqqullugu**.
4. Nunat Inoqqaavisa pisinnaatitaaffii pillugit ilinniartitsinermik pikkorissaanermillu Inuit aqutaannik pilersitsisoqarnissaa **kaju-missaarutigalugu**.
5. Inuit arnartaasa killeqarfiit pitarlugit attaveqatigiinnerannik nukittorsaaneq isummersoqatigiittarneranillu tapersersuinerup ingerlateqqinneqarnissaa **ilungersuutigissagippit** taavalu naalak-kersuisut siuttulu tamatumunngattaq **kajumissaarlugit**, aamma tamatumani ilanngullugit Inoqarfiit iluini taakku akornanni kiisalu Inuit nunaasa avataanni najugaqartut.
6. Naalakkersuisut, naalakkersuisuni sullissiviit, peqatigiiffiit kii-salu suliniaqatigiiffiit **kajumissaarpavut** Inuit arnartaasugut niviersiarartaasugullu pisinnaatitaaffitta attanneqarnissaannut illersorneqarnissaannullu pisussaaffimminnik tiguseqqullugit paasinnilluaqullugillu, naalakkersuisunit **piumasaralugu** arnat niviersiaqqallu pisinnaatitaaffiinik ataqqisariaqassusiinillu inat-siseqarnermi eqqartuussiveqarnermilu attassinissamut taperser-seequllugit kiisalu aningaasanik sulisunillu atueqqullugit.
7. Eqqunngitsuliortarnerit oqaluttuarisaanermi pisarsimasut, tar-nikkut ikinut eqqumaffiginneq, immikkoorsitsinerit oqalut-tuarisaanermi pisarsimasut pillugit pinngitsoorani qaammar-saasusaatitaaneq pillugu naalakkersuisunut, naalakkersuisut sullissiveqarfinut, peqatigiiffinnut kattuffinnullu ICC sunniiniaq-qullugu kajumissaarparput kiisalu Inuit nunagisaanni tamani ino-qarfinni Inuillu nunaasa avataanni Inuit najugaqartut akornanni siuttoqarneq oqimaaqatigiissaaqqeqqullugu.
8. Naalakkersuisunut **akuereqqarput** Nunat Inoqqaavisa pisin-

naatitaaffiinik atortitsinissaq Naalagaaffiit Peqatigiit isumaqatigiis-sutaata ataani kiisalu inuit pisinnaatitaaffii pillugit aalajangersak-kani allanit pisussaaffiummat apeqqutaatinngagu Nunat Inoqqa-avisa Pisinnaatitaaffii pillugit Naalagaaffiit Peqatigiit Nalunaaru-taannik pisortatigoortumik atortuulersitsisoqarsimansoq.

9. Naalakkersuisut tamaasa **kajumissaarpavut** nunani tamalaani Sulisoqarneq pillugu Kattuffiup Isumaqatigiissutaannik nr. 169-mik kiisalu Nunat Inoqqaavisa Pisinnaatitaaffii pillugit Naalagaaf-fiit Peqatigiit Nalunaarutaannik tamakkiisumik atuutsitsileqqul-lugit Inuit, kiisalu Inuit suliniaqatigiiffiinik tamakkiisumik suleqa-teqarlutik.
10. Naalakkersuisut, naalakkersuisut sullissiveqarfii, Inuit siuttui tamaasa **kajumissaarpavut** Inuit nunasiaanerminnit tarnikkut ataatsimut innarligaanerini ilisimaneqartunik paasinneqqullugit qanorlu iliuuseqarfiginneqqullugit.
11. Nunasiaanerup kinguneranik eqqugaasut imminnut sakkortuu-liorfigeqatigiittarnerisa qanoq imaqarneranik sumillu pissute-qarneranik paasitsiniaanerit paasissutissiisarnerillu annerusut aqutigalugit sakkortuuliorfigeqatigiittarnerup qanoq iliuuse-qarfigineqarnissaa kajumissaarutigaarput, kiisalu sakkortuulior-figeqatigiittarnerup sordappiai qanoq iliuuseqarfiginiaqullugit, aamma tarnikkut ikit kanngusuutillu eqqarsaatigalugit, tamatu-muunakkut suliani tamakkunani tapersersoqatigiinnissaaq siuner-taralugu kiisalu tarnikkut ikit ataatsimoorussat inuillu ataasiak-kaat pigisaasa suliarinerini kinaluunniit kisimeeqqunagu.
12. Naalakkersuisut naalakkersuisullu sullissiveqarfii tamaasa **kaju-missaarpavut** inuit immiut toqunnissamik eqqarsaatigartut qanoq iliuuseqarfiginiarlugit tapersersorniarlugillu periaatsinik Inuit suliaannik siuttuuffigisaanillu pitsanngorsaaqqullugit siam-marereqqullugillu, tamatumani Inuit nunaanni suliniutinik pio-reersunik toqqammaveqarneq inerisaaqqinnerlu atorlugit, aamma Inunnut Inuit nunaasa avataanni najugaqartut eqqarsaatigalugit.
13. Paasissutissanik inuit atugaannik tamanik, pingaartumik arnanut meeqqanullu sunniuteqartunik, ersersitsisunik katersuisoqarnis-saa siammarterisoqarnissaa qularnaarniarlugit paasissutissat tamakku nunat inoqqaavisanik siulersorneqalernissaat pilersit-seqataaffigineqalernissaallu naalagaaffinnit, ilisimatusarnermut aningaasaliisartunit paasissutissanillu Nunat inoqqaavisa oqar-tussaaffiginnittusaanernik ilisimatusartunit piaartumik akue-rineqarlunilu atortinneqalissasoq **ilungersuutigeqqullugu**, taamaaliornikkut Inuit arnartaat siuttuulu ajornartorsiuutinik inuunerminnut attuumassuteqartunik pingaarnersiuineq pillugu paasisimasaqarlutik aalajangiiniansinnaanngorlugit aammalu ajor-nartorsiuutit tamakku aaqqiisutissaattut naleqquttutut isigisamin-ik ineriartortitsisinnaanngorlugit.
14. **Kajumissaarutigalugu** Inuit suliniaqatigiiffii ingerlatsiviillu taakku suleqataat Inunnit siulersugaasumik paasissutissanik katersissasasut, tamatumani Inuit Ilisimasaat taamaannerisut ataqqullugit, kiisalu Inuit pillugit paasissutissat naapertuilluurtumi pineqarnissaat ilungersuutigalugu.
15. Inuit Nunaanni tamarmi naalakkersuisut, naalakkersuisuni sullis-siveqarfiit, kiisalu suliniaqatigiiffiit aammalu Inuit Inuit nunaasa avataanni najugaqartut **kajumissaarpavut** Inuit angutitaasa, arnartaasa ilaqutariillu kulturimik aallaaveqartumik peqqissiar-tornissaat tapersersoqqullugu aningaasaliiffiqeqqullugulu. Kat-sorsaariaatsit Inuit pingaartitaannut, oqaasiinut, ilisimanneriaa-

- siannut naleqqutissapput taavalu Utoqqartanit, katsorsaasunit nunaqqatigiinniillu siulersorneqassallutik.
16. Angerlarsimaffimmi peqqarniilliornermit, imigassamik aannga-jaarniutinillu atornerluinermit, ikiligaanerniillu allanit eqqugaa- sut kulturimut naleqquttumik katsorsarneqarfigisinnaasaat, ilorrisaarfigisinnaasaat unnuiffigisinnaasaallu Inunnit aqutaasut najukkami pilersitaasut naalagaaffinnit pilersinneqarnisaannut taavalu aningaasassaqtinneqarlutillu sulisussaqaqarnissaata nukin- ginnassusia **ilungersuullugu oqaatigalugu**.
 17. ICC **kajumissarpaput** katsorsaaneq, atornerluinermit katsor- saaneq, tarnikkut ikiorneqarnissamut periarfissat, najukkami artorsaataasunik ilisimasanik tunngavillit akuuffiusumillu sule- riaaseqarfiusunut kulturimullu naleqquttunut najukkami periu- ssiortoqarnissaanut aningaasaliissuteqarnissaannik naalakker- suisunut, naalakkersuisut sullissiveqarfinit, peqatigiiffinnut sul- niaqatigiiffinnullu ilungersuutigeqqullugu.
 18. Nunasiaanermi peqqarniilliornerit aallaaviinik sunniutaan- nillu saqqummersunik aammalu nunasiaatillit ingerlaasiinut aqutseriaasiinillu atortitsinermit visivoorsuarmik ingerlasi- masunit saqqummerartuartunik paasinneqqullugit naalagaaf- fiit suliniaqatigiiffillu Inunnik sullissisut **kajumissarpavut**, kiisalu saammaateqatigiinnissamik, akisussaatinneqarnissamut, nunaqqatigiisugullu ilutsinni ataatsimut katsorsaqaatigiinnis- samut periarfissanik aallarnisaanissamut ikiuteqqullugit.
 19. Inuit Nunaani tamarmi naalakkersuisut, naalakkersuisuni sullissi- veqarfiit, kiisalu suliniaqatigiiffiit **kajumissarpavut** Inuit oqaasi- nik, ilisimasaannik, ilinniartitseriaasiinik, kulturikkut ileqqui- nik inuttut ataqatigiilluni pitsaasumik inuunissamut illersuutitut toqqammavigisatsinnik uummarsaaqqinneq attatiinnaqqullugu aningaasaliiffigeqqullugulu. Uummarsaaqqinneq kinaassusermut, attaveqarnermik, nunaqqatigiit ataqatigiinnerinik nukittorsaasar- poq, ataatsimullu katsoriartornissamik kinguaariinnillu maattus- suseqarnissamik ilusilersuisuusarluni.
 20. ICC **kajumissarpaput** siunissami katersuuttarnernik ataatsi- meersuuttarnernillu ingerlatsinnaqqullugu kinguaassiornikkut sakkortuuliornerit assigiinnigisut paasilluarneqarnissaat qanorlu iliuuseqarfigineqarnissaat siunertaralugu, tamatuma ilanngullugit Inuit arnartaasa ernissagunik allamukartariaqar- tarnerat, tamatumani nunasiaanerup nalaani kinguaassiornikkut sakkortuuliornerit massakkut kiisalu saqqummeralersut qanoq annertutiginerat paasilluarlugu.
 21. Inuttut ataasiakkaatut ataatsimoortutullu pisinnaatitaaffinnik aaqqissugaasumik unioqqutitsivigineqartarnerit pillugit nalunaar- suisoqarnissaanik kiisalu misilittakkanik oqaluttuassanillu aarleqquteqarani avitseqatigiiffiusinnaasunik **noqqaassuteqar- pugut**, tamatumani ilanngullugit inatsisitigut ataataqanngitsunut, kinguaassiornikkut pisinnaatitaaffinnut, suaassutsikkut pisinnaa- titaaffinnut, Nunat inoqqaavinut periarfeerussanut inuortarine- qarsimasunullu tunngasut, kinguaassiornikkut sakkortuuliorfigi- neqarnerit, kiisalu kinaassutsikkut pisinnaatitaaffiit ilanngullugit isiginiassalugit, tamatumuunakkut Inuit inoqarfiini tamani kultu- rimut naapertuuttumik tapersorneqarnissamut katsorsarneqarnis- samullu periarfissiisoqassalluni.
 22. Qanga siunissamilu pisartussat Inoqarfinnut nunallu immikkoor- tuinut kiisalu Inunnut nunagisaminniittunut nunagisattalu ava- taaniittunut aarleqqutigineqarsinnaasunut tunngatillugu inatsisiti- gut kiisalu inuttut pisinnaatitaaffitsigut naalakkersuisut inatsisile- rinikkut ikiuunissaannik peqartaatitsinissaannillu **kajumissaar- pavut**.
 23. Nunat Inoqqaavisa Pisinnaatitaaffii pillugit Naalagaaffiit Peqati- giit Nalunaarutaata kiisalu Arnat qanorluunniit ittumik immik- koortitaasarnerisa atorunnaarsinneqarnissaanik Naalagaaffiit Isumaqaatigiisutaata atortuulersinneqarnissaat **kajumissaaruti- gaarput**, tamatumuunakkut paasilluarlugu toqqammavissat taama ittut Nunat Inoqqaavisa pisinnaatitaaffiinik siuarsaanermi kiisalu naalagaaffinnik akisussaatsitinermi pingaaruteqavimmata.
 24. Ineqarniarnikkut, inuussutissaqarnikkut, suliffissaqarnikkut nalorninartorsiornerit Inuit meerartaannik nuutitsisarnerup, aamma angerlarsimaffiup avataanut inissiisarnerup kiisalu Inuit angajoqqaarsaasinnaasut amigaataasarnerisa ataqatigiinnerannik paasininnissamut qanorlu iliuuseqarfiginninnissamut naalakker- suisut oqartussallu attuumassuteqartut **piumaffigaavut**.
 25. **Uppernarsarpaput** Inuit meerartaat ilaqtuallu pinngitsaaliis- summik nuutitaanermi eqqugaasimasut piffissaq eqqorlugu, naapertuulluurtumik kulturimullu naleqquttumik eqqartuussivi- lersuussinissamut pisinnaatitaaffeqarmata, aammalu oqartussat piumaffigaavut Inuit meerartaat pillugit eqqartuussivikkut sulia- nik pisariaqanngitsumik kinguaarsaaqqunagit.
 26. Naalakkersuisut **piumaffigaavut** Inuit meerartaat ilaqtutaminut nunaqqatiminnillu pinngitsaaliisummik peersitaasimasut pillugit suleqatigiissitanik pilersitseqqullugit, tamatumuunakkut meeppa- nik isumaginninnermut oqartussat aalangiitinnagit suliat pillugit paasissutissat periaatsillu tamarmik sukumiisumik nalilersorne- qarnissaat qularnaarlugu, pingaartumik inoorlaat imaluunniit qitornavissiasannortitassat eqqarsaatigalugit.
 27. Nunaani tamarmi naalakkersuisut, naalakkersuisuni sullissive- qarfiit, kiisalu suliniaqatigiiffiit aammalu Inuit Inuit nunaasa avataanni najugaqartut **piumaffigaavut** angerlarsimaffimmi sakkortuuliornerup allannortinneqarnissaa, aaqqinneqarnis- saa, katsorsaaniissaq, peqqissititseqqinnissaq, aammalu angutininik tamatumani iliortartuusunik katsorsaaniissaq eqqarsaatigalugu iliuusissanik ineriartortitseqqullugit atuutsitsileqqullugillu, tama- tumani Inuit piviusumik suleqatigalugit, Inuit naleqartitaat, ileq- qui, suleriaasii inuiaqatigiinnillu ingerlaasii naapertorluigit.
 28. Tarnikkut sullissiviit nunaqqatigiinnik aallaavillit, maattussuser- mik, atugarissaarnermik aammalu ataatsimoorlunik peqqissiar- toqatigiinnissamik nukittorsaaviusut periarfissaanerata pingaas- susianik naalakkersuisut suliniaqatigiiffillu Inunnik sullissisut paasininnissaannik piumaffigaavut.
 29. Inuit najugaanni naqisimaneqarsimasut sakkortuuliorfigeqati- giittarnerat ataatsimoortumik paasineqqullugu kiisalu aallaa- viinik paasininnikkut akiorniaqqullugulu Inuit ilungersorluta noqqaavigaavut, tamatumani ilanngullugit eqqarsaatigalugit nunasiaanerup kinguaariinnut sunniutigisimasai, naligiinninneq, naqisimaneqarneq qamunga pulatitaa, tassa ilinniartitsinerit kul- turimik aallaavillit, oqaloqatigiinneq katsorsaanermillu suliniitut aqqutigalugit.
 30. Inuit arnartaasa nivarsiarartaasalu pisinnaatitaaffiinik akuersi- nissamut Inuit angutitaat iliuuseqaqqullugit ilungersorluta **noq- qaavigaavut**, aammalu inoqarfiit naalakkersuisullu akimorlugit inuit ataasiakkaat ataatsimoortukkuutaallu katsorsarnissaat aki- sussaatsitisoqarnissaalu tapersersoqqullugu.

31. Inuit inuiaqatigiillu allat **ilungersorluta noqqaavigaavut** Inuit arnartaasa siuttui suni tamani kiisalu qanorluunniit ittumik suliaqartut isumannaatumik illersugaasumik sulisinnaanissaannut periarfissaqarteqqullugit, soorlu Inuit arnartaat inatsisilerinermik suliaqartut, inuit pissussaannut tunngasunik inuussutissarsiutigalugu suliaqartut, ilinniartitsisut, ernisussioortut, suliniartut, allarpassuillu Inuit arnartaasa suliffigisaat tapersersoqqullugit, ullut tamaasa ataatsimut pisinnaatitaaffivut pillugit sorsuuteqarnerini tusaaneqarnissaat ataqqineqarnissaallu siunertaralugu.
32. Kinguaassiornikkut pisinnaatitaaffinnut tunngasutigut misilitakkat oqaluttuallu katersorneqarnissaannik siammarneqarnissaannillu ilungersorluta **noqqaassuteqarpugut**, taamaaliornikkut Inoqarfiit tamaniittut kulturimik aallaavilimmik tapersersorneqarnissamut periarfissaqateqqullugit, aamma tarnikkut ikiuineq katsorsaanerlu eqqarsaatigalugit.
33. Nunat inoqqaavisa Periarfeerussat Inuortarineqartullu pillugit qisuariaatinut naalakkersuisutigut aqqissugaanikkullu akisusaatitsisoqarnissaa kiisalu nuna tamakkerlugu iliuussisatut piler-saarutip piviusunnortinneqarnissaa **anguniarumavarput**.
34. Suliniaqatigiiffiit peqatigiiffiillu illuliornissamut atugassanik aningaasanik tunineqarsimasut isumannaatumik, akilerneqarsinnaasumik, naammattumik pisariaqartitsinermilu inissaqarniarneq eqqarsaatigalugu massakkut inissaaleqinerup arnanut persuttaanermut eqqugaasunut sunniutaanik paasinninnissaminnut akisusaatinneqarnissaat **kajumissaarutigarput**.
35. Sulisitsisut **kajumissaarpavut** Inuit suliaminnit sunnigaallutik tarnikkut ikeqalersarnerat paasillugu akuereqqullugu taavalu Inuit nunaasa avataanni Inuit taakkulu kinaassusiisa illersorneqarnissaat anguniarlugu tarnikkut ikiligaaneq akuutinneqarnerlu eqqu-maffigalugit pinngitsoorani pikkorissartoqartarnissaa anguniaq-qullugu.
36. Kulturimut misikkarissuseq, taavalu tarnikkut ikiligaaneq eqqu-maffigalugu peqataatitsilluni suleriaaseqarnermik ilalik suliniaqatigiiffinni tamani, eqqartuussiveqarfinni, ilinniarfinni, peqqissavinni Inunnik sullissiviusuni **atorneqartussanngortillugu**, Inuit peqataatinneqarnerat piginnaannngorsaanerlu nukittorsarlugit, kiisalu peqqissaanermik, isumaginninnermik, aqutsinermik, inatsisilerinermik suliaqartut, allarpassuillu Inuit suliffigisaanni kulturimik paasisimasaqassusermut tarnikkullu ikiligaasimasunut misikkarissusermut piginnaannngorsaanerit ingerlanneqartuurtussanngorlugit.
37. **Kaammattorpavut** naalakkersuisut inatsisinik atortitsinermut suliffeqarfii Inuit suliffimmut tassunga aqqutissiuuteqqullugit, kiisalu inatsisit angerlarsimaffimmut tunngasut inuillu pisinnaatitaaffiint tunngasut ajornaatumik akeqanngitsumillu inatsisitigut sullissinerit ikiuinerillu periarfissaalerseqqullugit, aamma Nunat Inoqqaavisa pisinnaatitaaffii ilanngullugit.
38. Naalakkersuisut naalagaaffiillu tamaasa ilungersorluta **kajumissaarpavut** saammaateqatigiinnissamik nunasiaanerullu kingunerinik qaangiinissamik suliat Inunnit siulersugaasut aalajangi-gaasullu pisariaqartinneqarfii tapersersoqqullugit, tamatumuuna nassuerutigalugu qangaanerusoq innarliisoqartarsimammat, taakkunuunatigut unioqqutitsinerit pillugit akisusaatitsisoqarsinnaanngorlugu, taama ittunik pisoqaqqinnginnissaa qularnaarneqartussanngorlugu kiisalu nunasiaateqarnermi periusaasimasut nutaatut ilusilerlugit ingerlateqqitat unitsinneqartussanngorlugit, uagut nammineq oqaluttuariumasatsinnik oqaluttuarisaanitsinnillu allaaserinninnitsinni Inuit siuttui tapersersoqqullugit, kiisalu Inuit meerartaat Inuit nunaanniittut taakkulu avataaniittut oqaluttuarisaanerminnik Inunnit isigalugu ilinniartinneqarnissaannut suliniusiorlutik atuarfimmilu sammisassiornissaannut tapersersoqqullugit.
39. **Piumasaralugit** inunnik imminut toqunnissaminnik eqqarsaateqartunik ikiuinissamut atortussat kulturimik aallaavillit naleqquttullu, inunnut tarnikkut peqqissaanermut ilinniarsimannngitsunut imaluunniit tamakkuninnga sulialinnut naatsorsuussat Inunnit ineriartortitaasut suliarineqassasut.
40. Nunasiaanerup kingunerinik sakkortuuliorfigeqatigiinnerit qanorluunniit ittut **aallaaviinit aaqqillugit peerneqassapput**, ataatsimut katsorsaqaatigiinnissaq siunertaralugu nammineq tarnikkut ikitsinnik iluarsiiarnissamut qimallugillu ineriartulernissamut qamuuna piginnaaneqareernerput akisussaaffeqarnerpullu nassuerutigalugu.
41. **Akuersaarparput** illersuisut illersortissaqanngitsullu illersornissaannut tamatta akisussaaffeqaratta, inuttut sulisutullu ataqqinasusii isumannaatsuunissaallu illersugassarigatsigit, kiisalu Inuit illersuisut, inatsisilerituut, pisinnaatitaaffinnillu sorsuutiginnittut tamarmik assigiinngisitsinermut aqqissugaasumillu naligiinngisitsinermut akiuiniarnermi sallersaallutik ilungersortuummata. Taakku immikkoortitaaneq avataaniitsitsaanerlu nalaattarpaat, taavalu aqqissugaasumik piaaralunilu apeqqusersorneqartuarneq nammagarisarpaat.
42. Naalakkersuisut tamaasa ilungersorluta **noqqaavigaavut** suulluunniit qanga pisimasut siunissamilu pisussat Inuit najugaannut, kiisalu Inunnut Inuit nunaanniittunut taakkulu avataanniittunut attuumassuteqarsinnaasut inatsisinut inuillu pisinnaatitaaffiint tunngasortaasigut ikiuisarnissaannik peqataatitsisarnissaannillu.

- NAAVOQ -

Inuit Arnartaasa Ataatsimeersuarneranni pernaataasumi aallartitaasut
sinnerlugit,
Oktober 2025

Sara Olsvig

Inuit Issittormiut Siunnersuisoqatigiiffianni Siulittaasoq

